U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Jana Passera a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **K. A.**, zastoupeného JUDr. Alešem Zemanem, advokátem se sídlem Svobodova 7, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2009, čj. OAM-273/LE-BE02-BE03-2009, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2010, čj. 47 Az 59/2009 - 37,

t a k to :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti
III. Odměna advokáta JUDr. Aleše Zemana **s e u r č u j e** částkou 5760 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 20. 10. 2009, čj. OAM-273/LE-BE02-BE03-2009, zastavil na základě § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Žádost vyhodnotil jako nepřípustnou podle § 10a písm. e) zákona o azylu, neboť žalobce požádal opakovaně o udělení mezinárodní ochrany, aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany.

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou, kterou Krajský soud v Praze (dále jen „krajský soud“) zamítl rozsudkem ze dne 31. 3. 2010, čj. 47 Az 59/2009 – 37. V odůvodnění uvedl, že v dané věci není pochyb o tom, že žalobce v prvotní fázi prvního řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany nesplnil základní povinnost pravdivosti tvrzení. Ačkoliv byl žalobce poučen o povinnosti vypovídat pravdu, správnímu orgánu v první žádosti sdělil nepravdivé údaje o své totožnosti a státní příslušnosti. Sám tak způsobil, že žalovaný posuzoval jeho první žádost ve vztahu k Iráku, který však není, jak žalobce nyní tvrdí, zemí jeho původu. To, že je státním příslušníkem Sýrie, musel žalobce

vědět již v prvním řízení. Neuvedl tedy žádné nové skutečnosti, které by mu v předchozím řízení nebyly známy. Za takové situace proto žalovaný nepochybil, jestliže nyní projednávanou žádost posoudil jako opakovanou, neboť jde o žádost stejného žadatele, avšak účelově vystupujícího pod jinou identitou, což ostatně potvrdil i sám žalobce. Přístup žalobce je v rozporu se zásadami a principy azylového řízení, které má poskytnout ochranu těm, kteří jednají ve vztahu k hostitelské zemi korektně, což však žalobce v první žádosti neučinil a k podání druhé žádosti přistoupil účelově až pod hrozbou vyhoštění z území České republiky. S ohledem na uvedené, krajský soud vyhodnotil jako mylný názor žalobce, že novou skutečností je uvedení jiné totožnosti než v předchozím řízení. Nelze připustit, aby žadatel mohl vystupovat v jednotlivých řízeních pod jinou identitou, vědomě uvádět správní orgán v omyl a účelově si vynucovat vždy nové meritorní posouzení žádosti, kdy jedině žadatel již na počátku první azylové procedury věděl kým je a z jaké země pochází. Krajský soud uzavřel, že pokud žadatel nerespektuje povinnost uvádět správnímu orgánu pravdivé údaje, porušuje tím základní povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany, jejichž důsledkem je zastavení řízení o opakované žádosti pro její nepřípustnost.

Proti rozhodnutí krajského soudu brojil žalobce (stěžovatel) kasační stížností, v níž v toliko obecné rovině uvedl, že rozsudek napadá z důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a současně požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů. Krajský soud dané žádosti vyhověl a usnesením ze dne 22. 7. 2010, čj. 47 Az 59/2009 - 57, stěžovateli ustanovil zástupcem JUDr. Aleše Zemana, advokáta se sídlem Svobodova 7, Praha 2. V doplnění kasační stížnosti stěžovatel zdůraznil, že je přesvědčen o tom, že posouzení zavinění je nutným předpokladem pro kvalifikovaný závěr o nepřípustnosti žádosti o mezinárodní ochranu. Stěžovatel vysvětlil, že při první žádosti neuvedl svou pravou totožnost, jelikož se obával, že bude navrácen do Sýrie, kde mu hrozí zatčení a mučení, jakož i následné ohrožení dalších osob z jeho rodiny. Správní orgán ani krajský soud neposoudil, zdali tato obava mohla dosáhnout takové intenzity, že by stěžovatele vyviňovala z pro něj nepříznivé situace, kdy hned od počátku posuzování své žádosti neuvedl pravdivé a úplné skutečnosti o své totožnosti. V napadeném rozhodnutí je pouze konstatováno, že stěžovatel nedostál své povinnosti vypovídat pravdu a neunesl tak důkazní břemeno v podobě povinnosti tvrzení. Posouzení právní otázky existence vlastního zavinění v předcházejícím řízení chybí. Tím, že byla žádost stěžovatele vyhodnocena dle § 10a písm. e) zákona o azylu, nebyla již dále věcně posuzována z hlediska skutečností v této žádosti uvedených. Rozhodnutí tak nevychází z řádně zjištěného skutkového stavu ve smyslu § 3 správního řádu. Stěžovatel současně navrhl, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na správnosti svého rozhodnutí. Řádně posoudil a porovnal veškerá tvrzení, která stěžovatel uvedl v průběhu předchozího i současného řízení. Nenalezl přitom žádné nové skutečnosti, které by vyžadovaly opakované meritorní posouzení jeho žádosti. Uvedení jiné identity není novou skutečností. Stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, které by mu v předchozím řízení nebyly známy. Proto i tvrzení stěžovatele o (ne)vlastním zavinění v těchto souvislostech neobstojí, neboť v prvém řízení uvedl zcela vědomě nepravdu, čímž porušil základní povinnosti žadatele o mezinárodní ochranu.

Vzhledem k tomu, že se v posuzovaném případě jedná o přezkum rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se musel nejprve zabývat tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle § 104a s. ř. s. odmítnuta jako nepřijatelná. Vycházejíc zejména z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz, podle kterého je *„podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek,*“ Nejvyšší správní soud v dané věci neshledal přesah vlastních zájmů stěžovatele ani pochybení v postupu krajského soudu, tím méně pak pochybení zásadní, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

V posuzované věci je základní otázkou to, zda správní orgán mohl s ohledem na zjištěný skutkový stav věci posoudit žádost stěžovatele jako nepřípustnou ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu. Stěžovatel má, oproti žalovanému i krajskému soudu, za to, že jeho v pořadí již druhá žádost o udělení mezinárodní ochrany měla být shledána přípustnou, neboť uvedl nové skutečnosti, a sice svou novou – skutečnou - totožnost. Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel podal poprvé žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 13. 10. 2008, v níž uvedl, že se jmenuje J. R., narodil se dne XX v Iráku a je bez státní příslušnosti. Irák opustil z důvodu, že Kurdové mají problémy s Araby a navíc v Iráku probíhá válka. Ministerstvo vnitra žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 – § 14b zákona o azylu neudělilo. Poté, co byl stěžovatel navrácen z Belgie a byl umístěn do zařízení pro zajištění cizinců, podal dne 12. 8. 2009 v pořadí druhou žádost o mezinárodní ochranu. V ní uvedl, že jeho jméno je A. K., narodil se dne XX, je státním příslušníkem Syrské arabské republiky a kurdské národnosti. Zemi původu musel opustit, neboť byl hledán syrskou vládou za roznášení letáků souvisejících s kurdskou problematikou.

Přípustností opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu se podrobným způsobem zabýval Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 11. 6. 2009, čj. 9 Azs 5/2009 – 65. V tomto rozhodnutí dovodil, že pro možnost věcného projednání opakované žádosti je třeba kumulativního splnění dvou podmínek: 1) je nutno uvést nové skutečnosti nebo zjištění; 2) musí se přitom jednat o takové skutečnosti či zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění žadatele předmětem zkoumání v předchozím řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je nutno důsledně dbát na splnění obou uvedených podmínek. Na straně jedné mají garantovat určitou přidanou hodnotu nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé mají tyto podmínky zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí. Hlavním smyslem a účelem institutu opakované žádosti je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Zpravidla se může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času jako je zejména změna situace v zemi původu nebo změna poměrů ve vztahu k osobě žadatele.

Nejvyšší správní soud ve shora citovaném rozhodnutí ve vztahu k druhé z uvedených podmínek dále vyložil, že je třeba vyjít z toho, že v rámci azylového řízení existují dvě základní povinnosti – břemeno tvrzení a břemeno důkazní. K tomu odkázal na

rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2005, čj. 4 Azs 151/2005 - 86, dle něhož: „*zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí*.“

Stěžovatel ve své druhé žádosti uvedl nové jméno, datum narození, zemi původu i samotné důvody, pro které měl opustit Sýrii. Nejvyšší správní soud s ohledem na shora vymezené kumulativní podmínky konstatuje, že i samotnou totožnost stěžovatele lze posuzovat ve světle § 10a písm. e) zákona o azylu. Ve vztahu k údajům o osobě žadatele, kterými žalovaný disponoval během prvního správního řízení, se nepochybně jednalo o novou informaci. Jinou, a to zásadní skutečností je však to, že uvedené skutečnosti musely být stěžovateli přirozeně známy již v předchozím řízení. Identita je obecnou charakteristikou každé osoby a je jí známa. Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem v tom, že důvody vztahující se k totožnosti žadatele a jeho potíže v zemi původu mohly být předmětem zkoumání již během prvního správního řízení. Řízení o udělení mezinárodní ochrany je rozhodováním o poskytnutí ochrany fyzické osobě jako biologickém organismu identifikovaném znaky dokládajícími jeho totožnost, těmito znaky jsou zejména jméno a příjmení, datum narození, země původu a na základě těchto znaků je přezkoumáváno naplnění důvodů pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 – § 14b zákona o azylu (k tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2006, čj. 3 Azs 46/2006 – 91). Toto řízení je řízením o žádosti, z čehož plyne, že je v dispozici samotného stěžovatele, aby svým tvrzením vymezil rozsah skutkového i právního posuzování správního orgánu. Povinnost tvrzení v řízení o udělení mezinárodní ochrany v sobě obsahuje i povinnost žadatele uvést svou skutečnou totožnost. Nejvyšší správní soud rovněž přisvědčuje krajskému soudu v tom, že by bylo proti podstatě a smyslu azylového řízení, aby byla uvedená dispozice rozšířena i na možnost žadatele volit, ve kterém správním řízení určitou jemu známou skutečnost vznese. Veškeré relevantní a známé důvody je třeba uvést během jediného, tj. prvního, správního řízení. Nejvyšší správní soud v obecné rovině nepopírá, že žadatel může až ve své druhé či další žádosti vyjevit skutečnosti, které by odůvodňovaly poskytnutí jedné z forem mezinárodní ochrany. To však nic nemění na jeho povinnosti, aby tyto důvody uvedl již v průběhu prvního řízení, jestliže mu byly známy.

Krajský soud i žalovaný správní orgán se ve svých rozhodnutích zabývali tím, zda stěžovatel mohl nyní tvrzené skutečnosti uvést již v první žádosti o mezinárodní ochranu a v souladu i s názorem zdejšího soudu, který již byl vyložen výše, řádně uzavřeli, že stěžovatel mohl údaje o své osobě i důvodech, pro které opustil zemi původu nepochybně uvést již během prvního správního řízení. Jestliže stěžovatel neuvedl svou pravou totožnost a nepopsal své potíže v Sýrii již během prvního správního řízení, jedná se o skutečnost přičitatelnou pouze jemu, a nelze akceptovat, že by toto neunesení břemena tvrzení mohl zhojit pomocí podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Nejvyšší správní soud se zřetelem k již vyslovenému nemohl přisvědčit ani námitce stěžovatele stran nedostatečně zjištěného skutkového stavu ve smyslu § 3 správního řádu.

Správní orgán zjistil skutkový stav dostatečným způsobem pro to, aby žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany vyhodnotil jako nepřípustnou ve smyslu § 10a písm. a) zákona o azylu a v důsledku toho podle § 25 písm. i) téhož zákona řízení zastavil.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje v posuzované věci dostatečná vodítka pro vypořádání se s kasačními body. Tento soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností uzavřel, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji na základě § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

Vzhledem k tomu, že na základě § 32 odst. 5 zákona o azylu má podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věcech azylu odkladný účinek přímo ze zákona, Nejvyšší správní soud nerozhodoval o žádosti stěžovatele o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu § 107 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nějž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud určil odměnu advokáta částkou 2 x 2100 Kč za dva úkony právní služby (převzetí a příprava věci a písemné podání soudu ve věci samé) a dále 2 x 300 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Vzhledem k tomu, že ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, byla k takto vypočtené odměně dále připočtena daň z přidané hodnoty v sazbě 20 % ve výši 960 Kč. Ustanovenému advokátu se tudíž přiznává odměna v celkové výši 5760 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. ledna 2011

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu